

Esitaja	Kategooria	Lühike kommentaar	Arvestamine	Selgitus
Eesti Linnade ja Valdade Liit	Tegevus 2.1	Al ei saa olla absoluutne poliitikakujundamise instrument.	Selgitatud	Nõustume tähelepanekuga. Seoses LLM tehnoloogia kiire arenguga on viimasest versioonist targa tekstiotsingu rakendus välja võetud, seega ei ole kommentaar enam asjakohane.
Eesti Linnade ja Valdade Liit	Üldine	Lisada eelnõu seletuskirjale mõjuanalüüs ning tegevuste elluviimise rahastusallikad.	Arvestatud	Täiendatud seletuskirja.
Haridus- ja Teadusministeerium	Tegevus 2.1	Palume tekstis tuua selgemalt välja loodava platvormi eesmärk ja funktsionaalsus, sh kas tegemist on otsuste tegemise või otsuste väljakuvamise platvormiga?	Selgitatud	Tegemist oli otsuste tegemist toetava ehk otsuste ettevalmistamise platvormiga. Seoses LLM tehnoloogia kiire arenguga on viimasest versioonist targa tekstiotsingu rakendus välja võetud, seega ei ole kommentaar enam asjakohane.
Haridus- ja Teadusministeerium	Tegevus 2.1	Selgitada tegevuse 2.1 juures, kuidas tugev andmeinnovatsiooni raamistik kujuneb.	Selgitatud	Tegevuse 2.1 alategevused kõik loovad andmeinnovatsiooni raamistiku, st on selge, milliseid andmeid ja millisel eesmärgil kogutakse.
Haridus- ja Teadusministeerium	Tegevus 2.1	Kaaluda, kas koostöökeskkond on sobivaim koht tegevuse 2.1 juures.	Selgitatud	Leiame, et koostöökeskkond kui uus tehnoloogia sobib tegevuse 2.1 alla hästi.
Haridus- ja Teadusministeerium	Tegevus 2.1	Kajastada andmejälgija teemat tegevuse 2.1. alajaotuses "mida on probleemi lahendamiseks seni tehtud".	Mitte arvestatud	Andmejälgija ise sobiks tõesti paremini plokki, kus antakse ülevaade, mida on probleemi lahendamiseks seni tehtud, ent antud kontekstis on selgitatud, et käesoleva aasta lõpuks (tähtaeg pole veel saabunud) koostavad kõik haldusalad andmejälgija rakendamise teekaardi, mis loob eeldused läbipaistvuse suurendamiseks ja aitab tuvastada pimenurki.
Haridus- ja Teadusministeerium	Tegevus 2.1	Kaaluda targa keeleandmetel põhineva otsingu kasutuselevõttu varem kui 2028. aastal.	Selgitatud	Seoses LLM tehnoloogia kiire arenguga on viimasest versioonist targa tekstiotsingu rakendus välja võetud, seega ei ole kommentaar enam asjakohane.
Haridus- ja Teadusministeerium	Tegevus 2.4	Määratleda tegevuse 2.4 juures olulisemad tegevused ning kajastada üksnes neid.	Selgitatud	Tegevuse 2.4 juures olemegi valinud kõige olulisemad tegevused, mis bürokraatia vähendamisega haakuvad, ning kajastanud üksnes neid.
Justiits- ja Digiministeerium	Üldine	Kooskõlastatud märkusteta	-	-

Küllli Taro	Tegevus 1.1	Muuta avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsimudelit selliselt, et avatud valitsemine on keskne baasväärtus, mitte üks osa suhete juhtimisest. Tagada, et ka keskastmejuhtide koolitamine lähtub avatud valitsemisest kui kesksest baasväärtusest.	Selgitatud	Avaliku teenistuse tippjuht loob organisatsiooni juhina selgust, on inimestele eeskujuks ja sildade ehitajaks partneritega. Avatud valitsemine, sh seadusloomesse või oma asutuse tegevuse planeerimisse erinevate sihtrühmade kaasamine, on tippjuhi kompetentsides oluline vundament, mitte väike osa suhete juhtimisest.
Küllli Taro	Tegevus 1.2	Ettepanek arutada tegevuskava veelkord ARVAK-us enne selle kinnitamist.	Arvestatud osaliselt	ARVAK koguneb kaks korda aastas. Kavandame järgmisesse ARVAK-u kohtumisse tegevuskava ülevaate ning aja elluviimise aruteluks.
Küllli Taro	Tegevus 1.2	Arutada ARVAK-u rolli: kas ARVAK on nõuandev organ, hindab projekte vmt	Selgitatud	ARVAK-u rolli, sh ülesannete ja liikmeskonna arutelud toimuvad pärast tegevuskava kinnitamist Vabariigi Valitsuse poolt.
Küllli Taro	Tegevus 1.3	Selgitada "teaduspõhise tulemustasustamise süsteemi"	Selgitatud	Oleme kooskõlastamise käigus leidnud, et tegevus 1.3 "Katsetame uuenduslikku avaliku sektori tulemustasustamise süsteemi" on innovatsiooni soodustamise ning avaliku ja erasektori koostööks oluline algatus, ent selle seos avatud valitsemisega jääb tegevuskava kontekstis väikeseks. Seepärast oleme otsustanud tegevuse 1.3 tegevuskavast välja võtta.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Tegevus 1.2	Kaaluda MKM-i valitsemisalas tegutseva Accelerate Estonia kaasamist ARVAK-usse.	Selgitatud	ARVAK-u rolli, sh ülesannete ja liikmeskonna arutelud toimuvad pärast tegevuskava heakskiitmist Vabariigi Valitsuse poolt.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Tegevus 2.1	Näeme võimalust tugevdada riigieelarve planeerimise protsessi, et vähendada killustatust ja käsitööd.	Arvestatud osaliselt	2026. aastal keskendub Rahandusministeerium eelkõige uue infosüsteemi juurutamisele, mis peaks vähendama eelkõige killustatust ja käsitööd. Tuleme riigieelarve läbipaistvuse teemaliste tegevuste juurde tagasi tegevuskava uuendamise protsessi raames 2027 suvel.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Tegevus 2.1	Tagada tekstiotsingu prototüübi loomisel kvaliteetne alusandmestik ja ühtne andmehalduse praktika valitsemisalade üleselt.	Arvestatud	Nõustume teemapüstitusega. Seepärast oleme seadnud tegevuskavas etapina, et igas ministeeriumis on loodud eeldused andmepõhiste teenuste arendamiseks septembriks 2028.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Tegevus 2.1	Tuua välja tehisarvu potentsiaal rutiinide ja otsuste automatiseerimisel.	Selgitatud	Riigivalitsemise rutiinide ja otsuste automatiseerimine ei ole otseselt avatud valitsemisega seotud, ent käsitleme neid teemasid tegevuse 2.4 raames osaliselt.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Tegevus 2.2	Peame oluliseks luua ja arendada valitsemisalade võimekust kasutada tehisaru kaasamismetoodikates ning keskenduda sellele, kuidas vältida huvigruppide liigset koormamist ja tagada nendepoolne kvaliteetne ning sisuline tagasiside.	Arvestatud	Arvestame sellega heade kaasamis- ja koosloomepraktikate ning -meetodite kirjeldamisel tööriistakastis.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Üldine	Tuua tugevamalt esile nii andme- kui teadmispõhisus.	Arvestatud	Andme- ja teadmispõhisus on läbivad põhimõtted tegevuskavas ja poliitika kujundamisel. Seda küsimust adresseerib tegevus 2.1, mis meie hinnangul on hetkel piisava detailsusega lahti kirjutatud. Kiirkonsultatsiooni mudel lisatud tegevuskavasse.
MTÜ Open Knowledge Estonia	Üldine	Soovime olla kaasatud alamtegevuse "Väärtuslike avaandmete nimekirja laiendamine ning turvaliste andmetöötlus-keskkondade loomine" planeerimisse ja elluviimisse.	Arvestamine	MTÜ Open Knowledge Estonia on tegevuse etapi kaasvastutaja. Riigikantselei on kaasvastutaja kokku viinud JDM-i vastutava kontaktisikuga.
Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis	Üldine	Iga tegevuse või muudatuse juures selgelt välja tuua: <ul style="list-style-type: none"> • millist süsteemi, teenust või platvormi see puudutab (nt uus, olemasolev, edasiarendus); • millistele kasutajagruppidele või rollidele see on suunatud; • kas ligipääs on üldine või piiratud testrühmale ning kui testrühmale, siis kellele täpsemalt; • ajagraafik ja faasid, millal teenus või prototüüp muutub testitavaks või avalikuks; • ning ligipääsukanalid (nt eesti.ee, valitsusvõrk, avaandmete portaal jms). 	Selgitatud	Avatud valitsemise partnerluse tegevuskavade koostamiseks ja esitamiseks on ette nähtud vorm, mida ka Eesti on tegevuskava puhul kasutanud. Sinna on võimalik infot lisada, ent Riigikantselei hinnangul on vorm hetkel niigi pisut raskesti jälgitav, mistõttu lisainformatsiooni lisamist tegevuste juurde ei pea me mõistlikuks. Oleme kooskõlastusringil käinud dokumendi põhjal koostanud küljendatud tegevuskava dokumendi, mis meie hinnangul lahendab väljatoodud murekohta. Tegevuskava lisa 2 annab kompaktsema ülevaate, keda, millal ja milline tegevus otsesemalt puudutab.
Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis	Üldine	Lisada tegevuskava lõppu koondtabel kõigi süsteemide ja arenduste kohta, et lugejal oleks lihtne mõista, millised algatused tema töö- või huvivaldkonda otseselt puudutavad.	Arvestatud	Tegevuskavale on lisatud lisa 2, mis seda küsimust adresseerib.

Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis	Üldine	Struktureerida tegevuskava kasutajakeskselt, st tuua iga tegevuse juures välja, kuidas ja millal erinevad sihtrühmad nendest reaalselt kasu saavad.	Arvestatud	Avatud valitsemise partnerluse tegevuskavade koostamiseks ja esitamiseks on ette nähtud vorm, mida ka Eesti on tegevuskava puhul kasutanud. Oleme kooskõlastusringil käinud dokumendi põhjal koostanud küljendatud tegevuskava dokumendi, mis meie hinnangul lahendab väljatoodud murekohta. Tegevuskava lisa 2 annab kompaktsema ülevaate, keda, millal ja milline tegevus otsesemalt puudutab.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Tegevus 1.1	Tegevus 1.1: kaasata häid praktikaid ja kogemusi kaasamisest erinevatesse planeerimis- ja arendusprotsessidesse ja kirjeldada, kuidas neid süsteemselt rakendada.	Arvestatud	Arvestame sellega heade kaasamis- ja koostööpraktikate ning -meetodite kirjeldamisel tööriistakastis.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Tegevus 1.1	Tegevus 1.1: lisada soovitusena otseste kaasamismeetodite kasutamine (nt kasutajaintervjuud, fookusgrupid jm) ning selgitus, kuidas tagatakse nende mõju otsustusprotsessidele.	Arvestatud	Arvestame sellega heade kaasamis- ja koostööpraktikate ning -meetodite kirjeldamisel tööriistakastis.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Tegevus 1.1	Tegevus 1.1: RTK on valmis koostööloome rantsa loomise protsessi panustama.	Teadmiseks võetud	
Riigi Tugiteenuste Keskus	Tegevus 1.3	Hinnata sellise süsteemi kasutamise mõju katsetamisjulgusele (nt piloteeritava projekti kontekstis) ja kirjeldada, millised mõõdikud väljendavad selle positiivset (või ka negatiivset) mõju.	Selgitatud	Oleme kooskõlastamise käigus leidnud, et tegevus 1.3 "Katsetame uuenduslikku avaliku sektori tulemustasustamise süsteemi" on innovatsiooni soodustamise ning avaliku ja erasektori koostööks oluline algatus, ent selle seos avatud valitsemisega jääb tegevuskava kontekstis väikeseks. Seepärast oleme otsustanud tegevuse 1.3 tegevuskavast välja võtta.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Tegevus 2.1	Rõhutame seadusandliku toe olulisust andmete kiiresti kasutamise või uue eesmärgi täitmise paindlikkuse suurendamiseks.	Arvestatud	Nõustume teemapüstitusega. Seepärast oleme seadnud tegevuskavas etapina, et igas ministeeriumis on loodud eeldused andmepõhiste teenuste arendamiseks septembriks 2028.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Tegevus 2.2	Täiendada lauset "Samuti toetavad need läbipaistvust ja võimaldavad hinnata nii protsessi kui ka eelnõude kvaliteeti." järgmiselt: "Samuti toetavad need seaduseelnõude arusaadavust kodanikele, läbipaistvust ja võimaldavad hinnata nii protsessi kui ka eelnõude kvaliteeti."	Arvestatud	Tekst muudetud järgmiselt: "Samuti toetab eeskiri õigusaktide arusaadavust kodanikele, läbipaistvust ja võimaldab hinnata nii protsessi kui ka eelnõude kvaliteeti."

Riigi Tugiteenuste Keskus	Üldine	Tuua dokumendi alguses selgelt välja avatud valitsemise põhimõtted, millele tegevuskava tugineb: läbipaistvus, vastutus, kaasamine, koostöö, inimkesksus, andmepõhisus jm.	Mitte arvestatud	Tegevuskava alguses on toodud välja kolm kõige olulisemat põhimõtet: avatud valitsemine tähendab, et võimu teostatakse ausalt, läbipaistvalt ja elanikega dialoogis. Dokumendi pikkust silmas pidades ei pea me hetkel vajalikuks neid pikemalt lahti kirjutada. Nende põhimõtete vastu on ka kõiki tegevusi edasises dokumendis analüüsitud.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Üldine	Lk 2 kasutada "kaasata ühiskonda" asemel "kaasata inimesi ja organisatsioone".	Arvestatud	Tekst kohendatud vastavalt. Organisatsioonide asemel kasutasime "huvigruppide" mõistet, mis on laiem kui organisatsiooni tähendus.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Üldine	Kirjeldada, kuidas kaasata vastutustundlikult tehisaru nii, et kodaniku kontakt ja sisuline kaasamine ei kaoks.	Arvestatud	Arvestame sellega heade kaasamis- ja koostööpraktikate ning -meetodite kirjeldamisel tööriistakastis.
Riigi Tugiteenuste Keskus	Üldine	Tuua sisse andmepõhise väärtuse loomise võimalused koostöö protsessides, näiteks simulatsioonide loomine tehisintellekti abil poliitikakujundamise mõjude hindamisel (nt ennustav analüütika, mis põhineb riigis olemasolevatele andmetele).	Arvestatud	Arvestame sellega heade kaasamis- ja koostööpraktikate ning -meetodite kirjeldamisel tööriistakastis.
Siseministeerium	Tegevus 1.1	Lisada tegevuse 1.1 uuenduslike osalusformaate katsetamise juurde "kaasata noori uute osalusformaate disaini ning kaasata noori ka osalejatena aruteludesse".	Arvestatud osaliselt	Tegevuse 1.1 pakutavat lahendust on täiendatud "erinevaid ühiskonnagruppe kaasavate" osalusformaate loomisega.
Siseministeerium	Tegevus 1.1	Täpsustada, kas tegevuse 1.1 raames võivad sihtrühmaks olla ka KOV vastavad juhid.	Selgitatud	Tegevuse 1.1 raames (poliitikakujundajate koostöö- ja kaasamisoskused) on sihtrühm rahastusmeetme tingimustest lähtuvalt ministeeriumid. Lisatud ka vastav sõna tegevuskavasse.
Siseministeerium	Tegevus 1.2	Täpsustada ARVAK-u rolli ümbermõtestamise osa ning kaaluda mõjumõõdikute lisamist. Kaaluda mõne noorteorganisatsiooni esindatust komisjonis.	Selgitatud	ARVAK-u rolli, sh ülesannete ja liikmeskonna arutelud toimuvad pärast tegevuskava heakskiitmist Vabariigi Valitsuse poolt.
Siseministeerium	Tegevus 1.3	Täpsustada tegevuse 1.3 tulemusi konkreetsete avalike hüvedega, probleemikirjeldust ning mõõdetavust.	Selgitatud	Oleme kooskõlastamise käigus leidnud, et tegevus 1.3 "Katsetame uuenduslikku avaliku sektori tulemustasustamise süsteemi" on innovatsiooni soodustamise ning avaliku ja erasektori koostööks oluline algatus, ent selle seos avatud valitsemisega jääb tegevuskava kontekstis väikeseks. Seepärast oleme otsustanud tegevuse 1.3 tegevuskavast välja võtta.

Siseministeerium	Tegevus 2.1	Täpsustada tegevuskavas, kuidas hinnatakse uute lahenduste turvalisust ja tagatakse näiteks isikuandmete kaitse.	Selgitatud	Need on kesksed küsimused uute lahenduste loomisel ja kasutuselevõtmisel. Tegevuskava kontekstis oleks sellise info esitamine liiga detailne.
Siseministeerium	Tegevus 2.1	Selgitada, milles seisneb PPA kaasvastutaja roll. Sõnastada ümber tegevuse 2.1 alajaotus "kuidas aitab tegevus suurendada vastutavust".	Selgitatud	Selgitame, et lk 7 toodud tabelis on kõigi allolevate tegevuse etappide vastutajate ja kaasvastutajate koond. Politsei- ja Piirivalveamet on märgitud kaasvastutajaks tegevuse etapi "Tööriista arendamine digiplatvormidel süsteemsete riskide analüüsimiseks" juures, sest Politsei- ja Piirivalveamet panustab projektimeeskonda töötajatega.
Siseministeerium	Tegevus 2.2	Parandada järgmised ebaõiged väited: 1) DHS-id ei ühildu omavahel; 2) DHS-ide arendamisel puudub keskne koordineerimine ja ühtne visioon;	Arvestatud	Teksti läbivalt parandatud.
Siseministeerium	Üldine	Täpsustada, milline on tegevuskava täitmise eelarve ning kas selleks vajalikud vahendid on olemas.	Arvestatud	Täpsustatud tegevuskava sissejuhatust. Tegevuskavas on valitud tegevused, millele on eelarve tagatud. Eelnõu seletuskirjas on vastav viide juba olemas punktis 6: "Tegevuskava viiakse ellu riigi ja vabaühenduste partnerluses. Iga tegevuse vastutaja koordineerib koostööd kaasvastutajate ja partneritega ning leiab selle elluviimiseks vajalikud vahendid."
Siseministeerium	Üldine	Kaaluda dokumendi ülesehituse muutmist.	Selgitatud	Avatud valitsemise partnerluse tegevuskavade koostamiseks ja esitamiseks on ette nähtud vorm, mida ka Eesti on tegevuskava puhul kasutanud. Sinna on võimalik infot lisada, ent Riigikantselei hinnangul on vorm hetkel niigi pisut raskesti jälgitav, mistõttu lisainformatsiooni lisamist tegevuste juurde ei pea me mõistlikuks. Kinnitatud tegevuskava põhjal koostame visuaalselt paremini hoomatava küljendatud versiooni.

Vabaühenduste Liit	Tegevus 1.2	Kaaluda sisuliselt meedia kaasamist ARVAK-usse selle uuendamise protsessis.	Selgitatud	ARVAK-u rolli, sh ülesannete ja liikmeskonna arutelud toimuvad pärast tegevuskava heakskiitmist Vabariigi Valitsuse poolt.
Vabaühenduste Liit	Tegevus 2.2	Täpsustada HÕNTE juures, et eesmärk on eeskirja jõustamine ajakohastamise ja rakendamist toetavate tööriistadega.	Arvestatud	Teksti täiendatud vastavalt.
Vabaühenduste Liit	Tegevus 2.3	Selgitada tekstis paremini, kuidas GovTech tegevused tugevdavad läbipaistvust ning kuidas need kaasavad kodanikuühiskonda, mitte ainult ettevõtjaid. Samuti selgitada, millisel viisil teavitatakse tulemustest avalikult ning hinnatakse mõjusid.	Selgitatud	Teenuste delegerimisel erasektorile võib teenuse osutaja olla ka vabaühendus. GovTech tegevused suurendavad läbipaistvust, sest loodav raamistik aitab avalikkusele põhjendada, miks, kellele ja millistel tingimustel avalikke digiteenuseid delegeritakse, mis tagab ausa ja läbipaistva hankeprotsessi.
Vabaühenduste Liit	Üldine	Asendada lk 1 lipuprojektides bürokraatia vähendamise algatus koostöökeskkonnaga.	Arvestatud	Tekst kohendatud vastavalt.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Üldine	Rõhutada läbivalt teadlaste rolli olulisust avalike andmete kvaliteedi, meetodite usaldusväärsuse ning riigi poliitikate, õiguse ja teenuste disaini tõendus põhise taotlustes.	Arvestatud osaliselt	Allolevate konkreetsete kommentaaride valguses oleme tegevuskavasse lisanud teaduspõhisuse aspekti. Samuti on tegevuse 1.1 all lisandunud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eestveetav teadlaste kiirkohtingu formaadi loomine.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 1.1	Soovime osaleda kõigi tegevuse 1.1 alategevustes	Arvestatud	Arvestame sooviga, vahendame infot tegevuste eest vastutajatele. Osalemise soov tegevuste elluviimises ei pea ilmingimata kajastuma kaasvastutuses, seepärast kaasvastutajaks hetkel Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumit eraldi ei lisa.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Üldine	Asendada lause „Teiseks suurendame juhtide kaasamis- ja koostööoskusi.“ lausega „Loome juhtidele tingimused kaasamis- ja koostööoskute täiendamiseks.“	Arvestatud	Teksti muudetud vastavalt.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Üldine	Asendada sõnad „Loodud ja läbiviidud osalusformaad,“ sõnadega „Loodud ja katsetatud osalusvorm.“	Arvestatud	Teksti muudetud vastavalt.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 1.2	Kaasata ARVAK-usse ka maapiirkondades panustava Eesti Leader Liidu	Selgitatud	ARVAK-u rolli, sh ülesannete ja liikmeskonna arutelud toimuvad pärast tegevuskava kinnitamist Vabariigi Valitsuse poolt.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.1	Selgitada, millised on kaasvastutajate rollid, vajalikud tegevused ja millistest rahastusallikatest neid tegevusi rahastatakse	Selgitatud	Seletuskirja punktis 6 on täpsustatud, et iga tegevuse vastutaja koordineerib koostööd kaasvastutajate ja partneritega ning leiab selle elluviimiseks vajalikud vahendid. Tegevuskava viiakse ellu riigieelarvest ja struktuurifondide eelarvetest. Kaasvastutajad on nimetanud tegevuste eest vastutajad. Tegevuskava täitmise ülevaadetes on võimalik viidata konkreetsetele projektidele või rahastusallikatele.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.1	Pikendada alategevuse "Välja töötatud lahendus, mis vastab esitatud küsimustele riigi infosüsteemides olevate andmete põhjal" väljatöötamise tähtaega, sest andmekirjelduste loomine võtab aega ning hetkel puudub ministeeriumite vaheline kokkulepe tegevuskavaks, vastutuseks ja eelarveks.	Selgitatud	Täpsustame, et "lahenduse" all peame silmas prototüüpi. Selle valguses on Riigikantselei hinnangul tähtaeg realistlik. Eelnõus vastav sõnastus muudetud.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.1	Täpsustada, mida on mõeldud alategevuses "Igas ministeeriumis on loodud eeldused andmepõhise teenuse arendamiseks" ning hinnata, kas need tegevused on selles ajavahemikus realistlikud.	Selgitatud	Eelduste all peamegi silmas andmekogude andmekirjeldusi ning andmete kvaliteeti. Neile on viidatud tegevuse 2.1 probleemi kirjelduses. Kuna fookuses on 30 olulisemat andmekogu, on Riigikantselei hinnangul tähtaeg realistlik.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.1	Pikendada alategevuse "Vähemalt neljas valdkonnas on loodud igal aastal vähemalt kaks andmeteenust" tähtaega.	Mitte arvestatud	Hetkel hindame tähtaega realistlikuks ega näe põhjust pikendamiseks. Lisaks on tegevuskava koostatud 2029. aasta lõpuni, st pikema tähtajaga tegevusi sinna kavandada pole võimalik. Juhul, kui elluviimises esineb kõrvalekaldeid, saame tähtaja üle vaadata tegevuskava uuendamise protsessis 2027. aasta lõpuks.
	Tegevus 2.1	Lisada andmeteenuste kohustus ainult 30-le olulisele andmekogule (vt kratid.ee) ja/või siduda tegevused ja ajakava juba olemasolevates riigi tegevuskavades seatud eesmärkide, mõõdikute ning tegevustega.	Arvestatud	Olemegi pidanud silmas 30 olulist andmekogu. Lisatud selgitav joonealune viide. Tegevused on seotud teiste tegevuskavade ja neis seatud eesmärkide, mõõdikute ning tegevustega.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.2	Täiendada probleemi kirjeldust järgmiselt: "Enamik riigi arengukavasid, seadusi ja avalikke teenuseid sünnib valitsuse algatusel, mistõttu ministeeriumide roll teadmuspõhise poliitika kujundamisel, meie inimeste eluga seotud mõjude eelhindamisel ning informeeritud kaasamise tagamisel on väga suur. Praegu kaasatakse huvirühmi sageli liiga hilja, kui olulise mõjuga poliitilised valikud on juba tehtud ja sisuline arutelu ning tehtud otsuste muutmise raske. Varajane kaasamine uute arengukavade algatamise ja õigusaktide väljatöötamiskavatsuse (VTK) etapis aitaks nii õigusaktide kui ka avalike teenuste kvaliteeti puudutavaid otsuseid teha teadlikumalt ja säästa aega.“	Arvestatud osaliselt	Probleemikirjeldust täiendatud arengukavade ja avalike teenuste ning teadmuspõhise poliitika kujundamisega.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.2	Teeme ettepaneku avada aruteluks "Kaasamise hea tava"	Arvestatud osaliselt	Tegevuskava koostamise aruteludelt ei jäänud kaasamise hea tava avamine või värskendamine teemana üles, mistõttu seda tegevuskava osaks lisada pole piisavalt põhjendatud praeguses etapis. Avame kaasamise hea tava uuendamise teema kas ARVAK-us või kaasamiskoordinaatorite võrgustikul. Vajadusel on võimalik see tegevuskavasse lisada selle uuendamise raames 2027. aasta jooksul.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.2	Täiendada tegevuse pealkirja järgmiselt: "Suurendame avalike otsuste tegemise teadmuspõhisust ja läbipaistvust“.	Mitte arvestatud	Kuna tegevuse etappides ei ole ühtegi konkreetset alategevust teadmuspõhisuse suunal, siis ei ole piisavalt põhjendatud tegevuse täiendamine selle mõistega.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.4	Täiendada sõnastust järgmiselt: "Bürokraatia teemat süvitsi uurides on ettevõtjate, kodanike jt halduskoormuse (sh standardkulude) probleem sageli varasema poliitikakujunduse tagajärg, mille põhjused ja ühtlasi lahendusvõimalused on lisaks protsesside digitaliseerimisele, automatiseerimisele ja lihtsustamisele ka Eesti ja Euroopa Liidu tasandi õigusloome praktikates. Nii Eesti valitsuse bürokraatia vähendamise algatused (2016-2018, 2024-2026) kui ka Euroopa Komisjoni regulatsioonide lihtsustamise kampaaniad (2024-2025) näitavad, et kehtivad regulatiivsete mõjude eelhindamise ja huvirühmade õigusloomesse kaasamise mängureeglid ei toimi, seega õiguspoliitika, õigusloome ja teenuste disainiga seotud proaktiivsed bürokraatia (halduskoormuse) ennetusmeetmed vajavad analüüsi ja uusi kokkuleppeid koostöös ARVAK-u strateegiliste partneritega"	Mitte arvestatud	Mõistame probleemi olemust, aga kuivõrd tegevuse 2.4 all ei ole hetkel kavandatud ühtegi konkreetset tegevust proaktiivseid bürokraatia ennetusmeetmete analüüsiks ega kokkulepeteks, siis ei ole põhjendatud selle aspekti sisse toomine probleemi kirjelduses.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Tegevus 2.4	Selgitada, viidates näiteks Vabariigi Valitsuse varasematele otsustele, miks on osa tegevusi juba alanud või viia tegevuste algus vastavusse AVP-TK kinnitamise ajaga.	Arvestatud	Tegevustega alustamise tähtaegu on korrigeeritud, v.a. juhtudel, kus sisuline töö on alanud enne tegevuskava heaks kiitmist - nendel juhtudel on ka tekstis viidatud, mis on tegevuse nõ algushetk.
Kultuuriministeerium	Tegevus 1.1	Kaaluda tegevuse 1.1 etapiks lisada "Loomine meeskonna, mille liikmed toetavad ministeeriume kaasamisprotsesside planeerimisel ja läbiviimisel."	Selgitatud	Ministeeriumite toetamine kaasamisprotsesside planeerimisel ja läbiviimisel on osa Riigikantselei strateegiabüroo põhiülesannetest. Kui Kultuuriministeeriumil on planeerimisfaasis oluline valdkonnapoliitika algatus, saab ministeerium küsida nõu otse Riigikantseleist. Eraldi püsiva meeskonna loomine ei ole hetkel rahaliselt võimalik.
Sotsiaalministeerium	Tegevus 2.1	Kuna turvalised andmetöötluskeskkonnad on Eestis juba loodud (nt Tartu Ülikool) või loomisel, siis teeme ettepaneku sõnastada nimetatud etapp „Väärtuslike avaandmete nimekirja laiendamine ning turvaliste andmetöötluskeskkondade kasutuselevõtt“.	Arvestatud	Kokkuleppel Sotsiaalministeeriumi ning Justiits- ja Digiministeeriumi vastutajaga eelnõus tegevuse etapp sõnastatud järgmiselt: "Väärtuslike avaandmete nimekirja laiendamine ja turvaliste andmetöötluskeskkondade kasutuselevõtt ning vajadusel juurde loomine“.

Sotsiaalministeerium	Tegevus 2.3	Soovitame läbivalt kasutada sõna "juhis" avalike digiteenuste kvaliteedi tegevuse puhul.	Selgitatud	"Digiteenuste omaniku ja pakkuja valik" on juhend ning tegevuskavas on seda ka selliselt kajastatud. Tegevuse etapina on toodud õigusraamistiku loomine, mille kontekstis on tegevuse soovitud tulemuse plokis asjakohes rääkida "selgetest ja ühtsetest digiteenuste omaniku ja pakkuja valiku reeglitest".
Sotsiaalministeerium	Üldine	Lisada selguse mõttes tegevuskava koostamise protsessi aastaarvud kõikide kuupäevade lõppu.	Arvestatud	Eelnõud ja seletuskirja täiendatud vastavalt.